

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TERMIZ IQTISODIYOT VA SERVIS UNIVERSITETI

«TASDIQLAYMAN»
Termiz iqtisodiyot va servis universiteti
rektori A. Sattarov
2024-yil 30 08.

Ro'yxatga olindi: №

2024-yil "30"-avgust

TURIZM: NAZARYA VA AMALIYOT
FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi:	600000	Xizmatlar sohasi
Ta'lim sohasi:	610000	Xizmat ko'rsatish sohasi
Ta'lim yo'nalishi:	61010100	Turizm va mehmondo'stlik

Termiz-2024

Yaratilgan yili 1917-1918	Yaratilgan 1918-1919	Yaratilgan 1919-1920	Yaratilgan 1920-1921	
Yaratilgan turi Mavzulari			Yaratilgan turi Mavzulari	Yaratilgan turi Mavzulari
Yaratilgan turi		Yaratilgan turi (1917)	Yaratilgan turi (1918)	Yaratilgan turi (1919)
1.	Yaratilgan turi	Yaratilgan turi	Yaratilgan turi	Yaratilgan turi

1. Yaratilgan turi

Yaratilgan turi... (text describing the process of creating a new work, mentioning the role of the author and the publisher, and the importance of the work's content and form.)

Yaratilgan turi... (text describing the process of creating a new work, mentioning the role of the author and the publisher, and the importance of the work's content and form.)

- 11. Yaratilgan turi (barcha mavzulari)
- 11.1. Yaratilgan turi (barcha mavzulari)

1-marta, Yaratilgan turi va mavzulari barcha mavzulari

Yaratilgan turi va mavzulari barcha mavzulari va mavzulari. Yaratilgan turi va mavzulari barcha mavzulari va mavzulari. Yaratilgan turi va mavzulari barcha mavzulari va mavzulari.

2-marta, Yaratilgan turi barcha mavzulari barcha mavzulari

Yaratilgan turi barcha mavzulari barcha mavzulari barcha mavzulari. Yaratilgan turi barcha mavzulari barcha mavzulari barcha mavzulari. Yaratilgan turi barcha mavzulari barcha mavzulari barcha mavzulari.

1-mayyu. Sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati
Turistning ta'riflanishi turli sayohatchi va turist haqidagi tushunchalar haqidatchi va turistning asosiy tushuncha turlari. Ushbu sayohatchi va turistning mohiyati. Ushbu sayohatchi va turistning mohiyati. Ushbu sayohatchi va turistning mohiyati.

4-mayyu. Turizmning turlari va tasniflanishi
Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi. Turizmning tasniflanishi.

5-mayyu. Turizm sohasi resurslari
Turizm sohasi resurslari mohiyati. Resurslarni guruhlash. Tabiiy turistik resurslar. Tarixiy madaniy turistik resurslar. Iqtisodiy turistik resurslar. Jamiyiy-iqtisodiy turistik resurslar. Ushbu sayohatchi va turistning mohiyati. Ushbu sayohatchi va turistning mohiyati.

6-mayyu. Turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati
O'zbekiston turizmni rivojlantirishda tarixiy shaharlarning ahamiyati. «Sharqning madaniy obidalari». «Jahon merosi». O'zbekistonning tarixiy va arxitektura yodgorliklariga ega bo'lgan shaharlari. Toshkent, Samarqand, Buxoro, Xiya, Shekhsabz, Tirmiz, Ferg'ona shaharlaridagi tarixiy me'moriy ob'ektlari.

7-mayyu. Turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar
Turistik xizmatlar. Turistik mahsulotlar. Tur. Tur paket. Individual tur. Guruhli tur. Ma'muriy xizmat ko'rsatish. Buyurtmali tur. Ikkilyuziy tur. Turizm sohasi xizmatlari xususiyatlarining «88» bilan ibodalantishi.

8-mayyu. Turizm sohasida joylashtirish xizmatlari
Joylashtirish sanoati. Mehmonxona. Mehmonxona industriyasi. Turizm sohasida joylashtirish vositalari va xizmatlari. Mehmonxonalarining turlari va tasnifi. Yevropa tasniflash tizimi. Fransiya milliy tasniflash tizimi. Germaniya tasniflash tizimlari.

9-mayyu. Turizm sohasida o'zqatlantirish xizmatlari
O'zqatlantirish xizmati sanoati. Turizm sohasida o'zqatlantirish xizmatlari. Turizm sohasida o'zqatlantirish xizmatlarining usullari. Turizm sohasida o'zqatlantirish xizmatlarining turlari va tasnifi. Umumiy o'zqatlantirish korxonalarini tasnifi va turlari.

1. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

2. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

3. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

4. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

5. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

6. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

7. Definition of the term 'Economic'
The word 'economic' is derived from the Greek word 'oikos' which means 'house' and 'nomos' which means 'law'. It refers to the management of resources in a household or a community.

qo'llash. Qishloq turizmini rivojlantirishda Yevropa davlatlarining dasturlari. Qishloq turizmini rivojlantirish bosqichlari.

17-mavzu. Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari. Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarishning yo'nalishlari va mexanizmlari. Turizmni davlat tomonidan boshqarishning funksiyalari va usullari.

18-mavzu. Turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish

Turistik korxonalariga litsenziya olish uchun davlat tomonidan o'rnatilgan talablar. Turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasi Litsenziya talablari va shartlariga rioya etilishini nazorat qilish xuquqlari. Turizmda sertifikatlashtirishning turlari.

III. Amaliy mashg'ulotlar bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

Amaliy mashg'ulotlar uchun quyidagi mavzular tavsiya etiladi:

1. «Turizm: nazariya va amaliyot» faniga kirish
2. Xorijiy turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari
3. Sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati
4. Turizmning turlari va tasniflanishi
5. Turizm sohasi resurslari
6. Turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati
7. Turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar
8. Turizm sohasida joylashtirish xizmatlari
9. Turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari
10. Turizm sohasida transport xizmatlari
11. Gid-ekskursiya xizmatlarini amalga oshirish jarayonlari
12. Turizm turlarini ishlab chiqish texnologiyasi
13. Turizm industriyasi va infratuzilmasi
14. Ekologik turizmni rivojlantirishning zamonaviy tendensiyalari
15. Gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari
16. Xorijda agro (qishloq) turizmini rivojlantirish tajribasi
17. Turizm sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari.
18. Turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish

IV. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan topshiriqlar:

1. Turizm kompleks o'rganish ob'ekti sifatida
2. Turizmning rivojlanish bosqichlari va omillari
3. Turizmning tashkiliy asoslari
4. Turizm tushunchasiga tizimli yondashuv

5. Turizmning iqtisodiy xususiyatlari
6. Turizmning global omillari (mavsumiylik, siyosiy, iqtisodiy va tabiiy omillar)
7. Turistlarga xizmat ko'rsatish texnologiyalari
8. Turizm industriyasi muammolari
9. Turist oqimlarining global miqyosda taqsimlanishi
10. Turistik oqimlar yo'nalishlariga ta'sir etuvchi omillar
11. Franchayzing turizmni boshqarishning zamonaviy shakli sifatida
12. Turoperatorlik va turagentlik faoliyati
13. Turizmning miliy iqtisodiyotda tutgan o'rni
14. Turistik marshrutni tashkil etish
15. Jahon turizm bozorining evolyutsion rivojlanishi
16. Ijtimoiy-demografik o'zgarishlarning jahon turizm bozori rivojiga ta'siri
17. Milliy turmaxsulotlar va ularning xalqaro turistlarni jalb qilishdagi ahamiyati
18. Mamlakatlar milliy turizmi rivojlanishidagi asosiy tamoyillar
19. Zamonaviy turizm yo'nalishlari tashkil etishning milliy turizmni rivojlantirishdagi o'rni
20. Xalqaro turizmda transport tizimining roli
21. Mehmonxona biznesi turizm industriyasining bir qismi sifatida
22. O'zbekiston respublikasida turizm infratuzilmasini rivojlantirish chora-tadbirlari
23. Turistik xizmatlar tarkibi
24. Turistik sayohatlar xavfsizligini ta'minlash
25. Jahon turizmi rivojlanishining zamonaviy tendensiyalari va istiqbollari

Mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan referatlar tayyorlash va taqdimot qilish tavsiya etiladi.

3. **V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetensiyalar)**
Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- xorijiy turizm bozorini rivojlantirish tendensiyalari, sayohatchi va turist haqidagi tushunchalarning mohiyati, gid-ekskursiya xizmatlarini amalga oshirish jarayonlari, turizm industriyasi va infratuzilmasi, O'zbekistonda xalqaro turizm tashkilotlarining o'rni haqida *tasavvurga ega bo'lishi*;
- turizm sohasining tasniflanishi va turlari, turizm sohasining resurslari, turizm sohasini rivojlantirishda O'zbekistondagi tarixiy shaharlarning ahamiyati, turizm sohasidagi xizmatlar va mahsulotlar, turizm sohasida joylashtirish xizmatlari, turizm sohasida ovqatlantirish xizmatlari, turizm sohasida transport xizmatlari, turizm xizmatlarini litsenziyalashtirish, sertifikatlashtirish va standartlashtirish, turizm sohasida xalqaro huquqiy va me'yoriy hujjatlar haqida *bilishi va ulardan foydalana olishi*;
- turizm turlarini ishlab chiqish texnologiyasi, gastronomiya turizmini rivojlantirish istiqbollari, xorijda qishloq turizmini rivojlantirish tajribasi, turizm sohasini boshqarishning tashkiliy tuzilmasi va marketingi, turizm

	sohasini davlat tomonidan boshqarish yo'nalishlari bo'yicha ko'ntkmalarga ega bo'lishi kerak.
4.	<p>VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ma'ruzalar; • amaliy ishlarni bajarish va xulosalash; • interfaol keys-stadilar; • blits-so'rov; • guruhlarda ishlash; • taqdimotlarni qilish; • jamoa bo'lib ishlash va himoya qilish uchun loyihalar.
5.	<p>VII. Kreditlarni olish uchun talablar:</p> <p>Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtirish, ta'lim natijalarini to'g'ri aks ettira olish, o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va nazorat uchun berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishini topshirish.</p>
6.	<p style="text-align: center;">Asosiy adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Travel and tourism for Cambridge IGCSE and O Level/Coursebook Stephen Rickerby, Ruth Figg and John Smith Cambridge University Press 2021 2. Baltabayev M.R., Tuxliyev I.S., Safarov B.Sh., Abduhamidov S.A. "Turizm: nazariya va amaliyot". Darslik, Toshkent, 2018. - 405 b. 3. Charles A. Goeldner, J.R. Brent Ritchie. TOURISM PRINCIPLES, PRACTICES, PHILOSOPHIES, Nev Jersey, John Viley & Sons, 2012. - 514p. 4. J. Christopher Hollovay, Klaire Humphreys, Rob Davidson The Business of Tourism, UK, Pearson Edukation, 2009. - 793p. 5. Tuxliyev I.S., Xayitboyev R., Safarov B.Sh., Tursunova G.R. Turizm asoslari. Darslik, Toshkent, 2014. - 389 b. <p style="text-align: center;">Qo'shimcha adabiyotlar</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mirziyoev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollari bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi. // Xalq so'zi gazetasi. 2017 yil 16 yanvar, №11. 2. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017.-29 b. 3. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017.-47 b. 4. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajgimizni mard va oliyjanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent, "O'zbekiston" NMIU, 2017.-485 b. 5. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 15-fevraldagi "Muqaddas qadamjolar, ziyoratgohlar, masjidlar va qabristonlarni

	<p>obodonlashtirish ishlarini samarali tashkil etish to'g'risida"gi № 120 sonli Qarori.</p> <p>6. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 7-fevraldagi "Ichki turizmni jadal rivojlantirishni ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3514 sonli Qarori.</p> <p>7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 6-fevraldagi "O'zbekiston Respublikasi turizmni rivojlantirish davlat qo'mitasining faoliyatini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3510 sonli Qarori.</p> <p>8. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 6-fevraldagi "Kirish turizmini rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-3509 sonli Qarori.</p> <p>9. Биржаков М.Б. Введение в туризм / М.Б. Биржаков. – СПб.: Союз, 2020. 411 с.</p> <p>10. Tuxliyev I.S., Bektemirov A.B., Usmanova Z.I. Turizmda strategik marketing. O'quv qo'llanma.-S.: SamISI, 2010. -144b.</p> <p>11. Tuxliev I.S., Qudratov G'H., Pardaev M.Q. Turizmni rejalashtirish. Darslik. – T.: «Iqtisod-moliya» nashriyoti. 2010.-263b.</p> <p>12. Mamatqulov X. M. Mehmonxona va turistik komplekslarda xizmatlarni tashkil etish. O'quv qo'llanma. -S.: SamISI, 2012.-340b.</p> <p>13. Durovich A.P., Bondarenko G.A., Sergeeva T.M. i dr. Organizatsiya turizma. Uchebnoe posobie. 2-e izd. ispr. – Mn.: Novoe znanie, 2005.-640 str.</p> <p>14. Kwartalnov V.A. Turizm. Uchebnik.–M., Finansi i statistika 2004.-320 str.</p> <p>Internet saytlari</p> <p>1. https://issuu.com/cupeducation/docs/igcse_o_level_travel_tourism_digital_sample</p> <p>2. http://www.world-tourism.org – Butunjahon turizm tashkiloti.</p> <p>3. http://www.mail.tdiu.uz – TDIU elektron kutubxonasi</p> <p>4. http://www.sies.uz – SamISI elektron kutubxonasi</p> <p>5. http://www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonunchiligi</p> <p>6. http://www.ziyonet.uz –ta'lim portali</p>
7.	Fan dasturi Termiz iqtisodiyot va servis universitetining "Moliya va turizm" tomonidan ishlab chiqilgan va tasdiqlashga tavsiya etilgan.
8.	<p>Fan/modul uchun mas'ullar:</p> <p>M.Mo'minova-TISU, "Moliya va turizm" kafedrasida o'qituvchisi</p> <p>I.Umirqulova-TISU, "Moliya va turizm" kafedrasida o'qituvchisi</p>
9.	<p>Taqrizchilar:</p> <p>Rajabov O'.D –Denov tadbirkorlik va pedagogika instituti, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc).</p> <p>Hamzayeva D.S- Ter.DU, "Turizm va mehmonxona xo'jaligi" kafedrasida dots.v.b,</p>